

693

VASÁRNAP

EGYHÁZTÁRSADALMI KÉPES CSALÁDI LAP

Felelős szerkesztő:
TÓTHFALUSI JÓZSEF
 lelkes

Társszerkesztők:
 Dr. Horváth Zoltán ügyvéd, az Orsz. K. Sz. ügyvez. titkára.
 Paál Gusztáv, ref. kollegiumi tanár Maros-Vásárhely. ::
 S. Szabó József, ref. kollegiumi vallás-tanár Debrecen.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 M.-Vásárhely, Szentgyörgy-u. 9. szám, ref. lelkészi hivatal

Megjelenik minden vasárnap

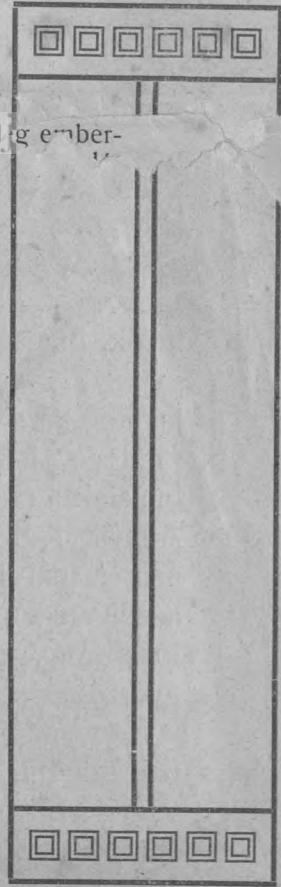
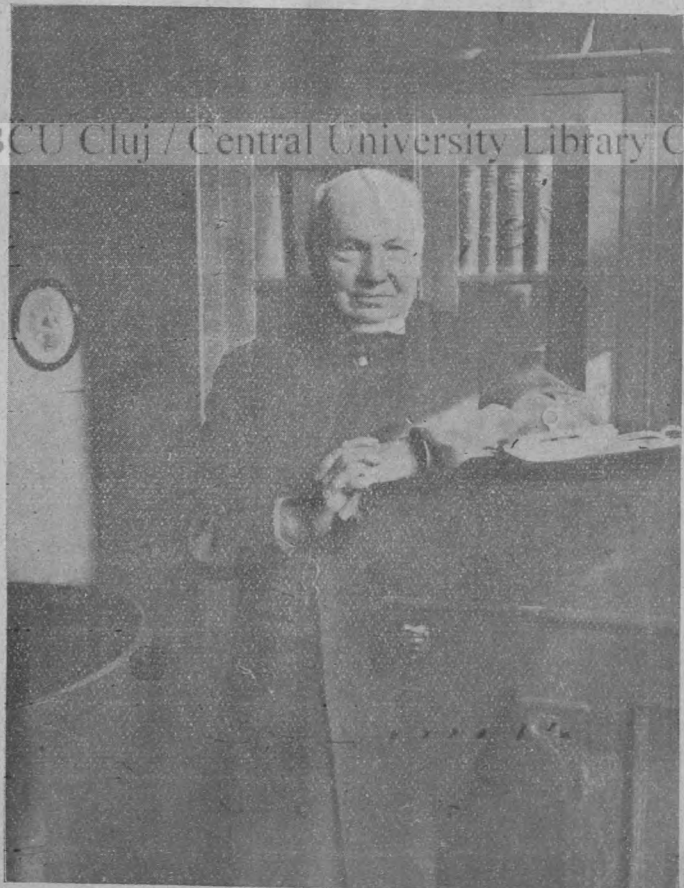
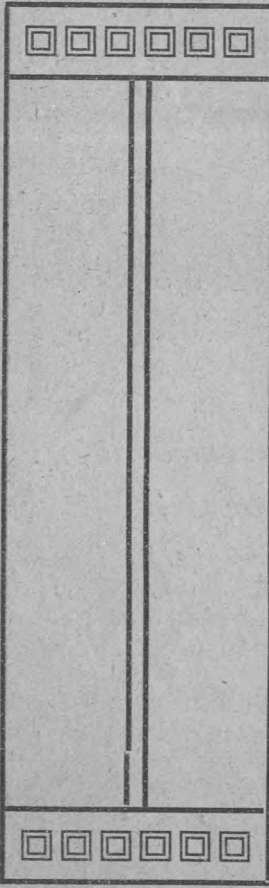
ELŐFIZETÉSI ÁR:
 Egy évre 5 K. — f.
 Fél évre 2 K. 50 f.
 Negyed évre 1 K. 25 f.
 Egyes szám ára 6 f.

Kiadja: Az Erdélyi Református Egyházkerület „Kálvin Szövetsége“

XI. évfolyam.

Maros-Vásárhely, 1910. szeptember 18.

8. szám.

BCU Cluj / Central University Library Cluj member

Bodelschwingh Frigyes

ERDÉLYI MÚZEUM
116 * 1912. SZPT. 1-
KÖNYVTÁRA.

643

579

A mások és magunk hibái.

Máté 7. 3.

Egy valaki panaszt emelt a bíróságnál egyik ismerőse ellen s vádlevelében felsorolta annak legkisebb hibáit is, holott ő maga, amint az közismeretes dolog vala, sokkal több és nagyobb hibával volt teljes. Bizonyára azért cselekedett így, mert nem ismerte magát. Mindenki tudott róla valamit, bűneinek soksága csakugyan méltó lehetett az ítéletre; de ő — a panaszos — nem is álmodott azok felől. Hogyan lehet az? Hát lehet valaki ennyire elvakult önmagával szemben?

Vizsgálódj csak, hogy vajjon nem önmagadat csalogod meg a mások megítélésekor. A más ember hibáját könnyebben meglátja a szemünk mint önmagunké. Másra nézve jobban látunk hibáikat, mint önmagunké. Megszokjuk azt is, hogy másokra tekintve mindent súlyosabban mérlegeljünk, míg a magunk dolgának felületes bírái vagyunk. Azokkal szemben szigorú itélők, önmagunkkal szemben elnéző, gyöngéd, sőt a legtöbbször hizelgő barátok. És lesz életünk az önámítás forrása s hazudozásunk előbb utóbb bűneink és kárhozatunk örvénye. Annyit foglalkozunk másokkal, hogy nem marad időnk és elfogy kedvünk a magunkkal való komoly foglalkozástól s hogy szívünk rosszindulatát legyőzzük.

Vagy mi jót érsz azzal, hogy másnak szigorú, szemrehányó bíraskodója vagy? Érténém, ha szemrehányó szavaid, becsméréseid alapja a szeretet, a krisztusi szeretet lenne. Lám ő is feddőzött, dorgált, ítélte, de — mindig szeretetből tette. Te se gondold, hogy felebarátod szemében a szálla gerenda,

míg a tiédben meg nem látod azt. Az igazi szeretet megbocsát, mindent elfedez. De csak tiszta szívben lakozik. Azért ennek a szeretetnek készíts hajlékot szivedben, ha azt akarod, hogy Krisztus igaz tanítványának ismerjenek.

És még egyet! Aki maga ítél, méltó az ítéletre. Gondod legyen arra, hogy te az örök ítéletkor felettébb ne kárhoztassál.

Kérd Istent, naponként imádkozva, hogy adjon neked tiszta szívet tele szeretettel, megbocsátással! . . . W.

Viharban.

Vajh mi végzet éri e világot?

Minden reszket, minden sötét.

A villámok nagyszerű csatáján

Barna felhő rázza üstökét.

S a vihar a tenger sírásója

Felbőszülten rohan a hajóra.

Elveszünk haj — kelj fel Idvezítőnk!

Esd a rémült kis halászsereg.

Mig az égi háboru tüzénél

Mesterök nyugodtan szendereg.

A halál itt ásitozva vár ránk,

Hűs habok közt lesz a siri párnánk!

Reng az árbóc, tépve a vitorlák,

S a hullámok nem csinálva jót:

Vérfagyasztó kénynyel és morajjal

Hányják mint a labdát a hajót.

Nincs menekvés, rettenetes vég ez, —

Elveszünk Uram, ha nem segítesz!

Mily gyarló az ember önmagában!

Fölserkenve mondhatá az Ur.

De alattuk tenger háborog bár.

És fölöttünk vég csatája dul:

Isten keze soha sem rendül meg —

„Mit féltek hát óh kicsiny hitűek!”

*És a rémült kis halászseregbe,
Mely már Istent se hisz oda fönt:
A riadva fölébresztett Mester
Uj erőt és bátorságot önt.*

*Ahol legnagyobb a vég csatája,
Épen ott nő a hit pálmafája.*

*Akik látták „elcsudálkozának” —
A dorgálás mindenütt fogott.*

*Mint az Ur fellázadó rabszolgái:
Szél és tenger meghunyászkodott.*

*S felszökelt a kishitűek vére,
És a hajó boldog partot ére.*

Tomka Károly

Bodelschwingh Frigyes lelkész.

1831—1910.

A folyó év április 6-án mély gyász érte Németország révén az egész emberiséget. E napon, egyik legnagyobb fia, Istennek kiválasztott embere, nemcsak a protestantizmusnak, hanem az egész keresztyén világnak büszkesége Bodelschwingh Frigyes bielefeldi lelkész, az ottani világhírű epilepsziás kolónia megteremtője, haláláig vezető-lelkipásztor, Németország legjelentősebb munkás-, nő- és gyermekvédelmi intézményeinek alapítója és apostoli erejű munkása halt meg.

Egy igazi lelkész, akinek tekintete állandóan az ő Urának helybenhagyását keresé, aki nemcsak szóval, hanem cselekedettel és léttel Krisztus hú, igaz tanítványa vala. Róla emlékezve, bizony méltó, hogy élete megírójának, a berlini lelkipásztor Bunke Ernőnek, a zsoltáriró szent elragadtatását idéző szavait ismétljem: „Az Uról lett ez, csodálatos ez a mi szemünk előtt”.

E sorokban csak futólagos tájékoztatást nyújthatunk példamutató életéről, lelkipásztori tevékenységéről.

Westfaliában született, Mark helységben Tecklenburg mellett. Édes atyja „Landsrath” volt és így gondos nevelést nyújtott fiának aki Dortmundban, Baselben, később Erlangenben, Berlinben végezte tanulmányait s készült lelkészi pályára, a melyet 1858-ban Meyer lelkész mellett kezdett meg Párisban segédlelkészkedve. Rendes lelkészi állást Dellwigben fogadott el, de a kis parókiából előbb táborig lelkészkedésre ment át, míg 1872-ben elfoglalta a Bielefeld melletti Bethel epilepsziás-kolónia igazgató-lelkész-ségét.

Bethel akkor egy kis falusi birtokocskára volt, egyszerű szalmás házikójával, melyben alig négy szerencsétlen beteg számára nyújthattak otthont, körülötte harminc holdnyi területtel.

A könyörülő emberszeretetnek majdnem elsőjelentőségű krisztusi munkája! Össze-gyűjteni azokat a szerencsétlenekeket, akiket a nyavalyatörés sulyos betegsége gyötör s akik éppen e nyomoruságos bajukban nem találnak egyebet mint lenézést, idegenkedést s irtózatot, akik ezért családjuk rémei, a társadalom kutasítottjai, pedig az élet szépségei nekik is éppen úgy kellene fényljenek mint azoknak, akiket az Úr e nehéz bajtól megkímélt. Cs Bodelschwingh lelke az első keresztyén egyház Bazileáját akarta itt megvalósítani, hol minden sorsüldözött békés otthont talált. Száz és százzámra gyűjtötte össze e szerencsétlenekeket, foglalkoztatta, rendes munkás életpályára képezte őket, úgy, hogy 38 év alatt egy virágzó ipari város lett Bethel s a harminc holdas kis parasztbirtok négyezer holdas nagy gazdagsággá növekedett és a közel kétszázötven szebbnél-szebb modern épület, amelyek mindenike egy-egy jelentősebb bibliai név birtokosa a munka, enyhület, keresztyéni megnyugvás békés hajlékává lett, ahol több mint kétezer epilepsziás beteg ember-társunk élvezzi az evangéliumi szeretet áldásának jótékonyosságát. Bethel! Valóban Isten háza!

Jelentőségét Hollandia, Francia és Angolország értették meg legelsőbb. Mi magyarok, akikben az evangéliumi erők oly fogyatékosak mint a szeretet-munkásság iránt való érdeklődő, tetterős buzgóság: csak epesztő sajnálattal gondolhatunk arra a hús-huszon-ezer szerencsétlen nyavalyatörös magyarra, akiknek alig egy-két százaléka nyer családi ellátást, ellenben a többi mint a város vagy falu csufja, az utca meggyalázottja, vagy éppen vásári koldus, gunyja a társadalom éretlen heccelődőinek, terhe családjának és nyomorusága önmagának.

Ám, Bodelschwingh lelkész munkás tevékenysége ezzel nem merült ki. Alighogy megerősítette Bethel alapjait, könyörülő lelke Németország egy másik nagy társadalmi rákfenéjének romboló hatását látta meg. Valóban: füle volt a hallásra, szeme a látásra, a szó nemesebb, evangéliumi értelmében. A vándor-munkások sorsával kezdett foglalkozni.

Oh, bizonyára láttunk mi is, találkoztunk mi is ágrólszakadt kinézésű vándor cellengövel, akinek lakása az élet széles ország-utja, pihentető párnája a lepergett utsegély, szállása a szabad ég alja és sorsa — a bűn, a fertelem s végsorsa a teljes züllés. Ezeknek a gondja gyötörte őt mindaddig, amíg

kiváltotta benne a *munkás koloniák* gyönyörűség eszméjét s megalapította a wilhelmsdorfi, a hoffnungstali, freistatti munkás-otthonokat, amelyekben mindenki lakozást, nyugalmat, csendes otthont talált akit elhatározása odavitt, lett-légyen sorsüldözött, vagy bünbeesett, talán éppen bünéért börtönbüntetést szenvedett. Különb-séget vagy korlátot az emberi züllöttség mineműsége itt egyáltalán nem állított fel, mert a krisztusi szeretet ma is mindeneket elfedez. Ami egyedüli zsinormérték volt, az a keresztyéni élet és munka. Nem pénz, nem élelem nyújtotta segélyforrás volt e helyek áldása, hanem a munka.

Carlyle mondja: „*munka az ember rendeltetése — azért kell munkálni és a munkálkodást szervezni!*” — „Az olyan ember aki dolgozni akar és munkát nem bír kapni a legszomorubb látvány s az emberi szerencse különbözőségét a leginkább megértetheti velünk.” Azért a Bodelschwingh kolóniájában mindenki legelső sorban munkát kapott, e nélkül egy pohár vizet sem. Ellenben egy egész megtért élet békés nyugalmat, szeretetet, ujjászüelő erejét, feledtető zavartalanságát, mivel a murkálkodótól itt senkisémet kérde ki volt, mi volt, mi juttatta züllésbe?... Mert: „*a szeretet hosszútűrő, kegyes; a szeretet nem irigykedik, a szeretet nem kérkedik, nem fuvalkodik fel. Nem cselekszik éktelenül, nem keresi a maga hasznát, nem gerjed haragra, nem rója fel a gonoszt. Nem örül a hazugságnak, de együtt örül az igazsággal. Mindent elfedez, mindent hiszen, mindent remél, mindent eltűr. A szeretet soha el nem fogy!*”...

(Folyt. köv.)

ISTEN IGÉJE

Siralmak völgye. *)

Irta: dr. Ravasz László.

Zsolt. 84: 6—7.

Ezt a zsoltárt a zarándokok-zsoltárának nevezik. Az izraeliták énekelték akkor, amidőn az egész nép vonult fel Jeruzsálembe, megülni az engesztelésnek ünnepét. Megmozdul mind a 12 ágazat s nagy áradatban veszi körül Jeruzsálemet, melynek közepén Salamon büszke temploma tör az ég felé, mintha az egész nép kőbeépített imádsága lenne. Utjok pusztaságon vezet át. Judea földje különösen sivár volt; két dolog

*) Mutatvány az irónak legközelebbi napokban megjelent egyházi beszéd gyűjteményéből.

hiányzott belőle leginkább: a víz és a fa. Nyárelői égbolt perzselő heve süt le rájuk; lankasztja lábukat a forró levegő; mellük zihál a sivatag porától, de a lelkük ott szálldos a Moriah hegyén. A tropikus ég olvadt aranyában mintha büszke tornyok rajzolódna le a délibáb fényes fátyolára, ahol majd hús, csöndes, áhitatos pitvar várja őket, mint hazaszálló madárt az enyhé fészek. És a bús sivatagon át, a siralom völgyének izzó csöndjében fölzendül a zsoltár, a bizó, örvendező reménység éneke: *Boldogok, akik lakoznak a te házában, oh seregeknek Ura!*

Oh, mi is zarándok nép vagyunk. Lelki szemünk előtt egy fényes templom emelkedik: az Urnak ama sátora, melyről a szentkönyv végső próféciái szólnak. Új ég és új föld a mi áldott reménységünk; mennyei Jeruzsálem a mi szent álmunk, a mi fénylő eszményünk, ahol az Isten mivelünk lakozik s mi az ő népei leszünk. Szemünkről eltöröl ott az Úr minden könnyhullatást, nem lesz keserűséggel való sirás és fájdalom, nem lesz halál. *Istenországa* ez mennyei templom, amely előttünk lebeg, mint eszmény; szívünkben él, mint vágy; munkáinkban megjelenik, mint szent törekvés. Ennek a mennyei templomnak kupolái rajzolódna szemünk elé jövőbe-látásunk ihletett percein és mi, szomjuhozó zarándok-sereg, vándorlunk feléje egy életen keresztül.

De útunk a „*víz nélkül való völgyeken*” át vezet, vagy az eredeti jelentés szerint: *a siralmak völgyén*. Az Úr sátorába másként el nem lehet jutni, csak az eltikkadá-soknak, a fájdalomnak, a siralomnak völgyén. Alig van mélyebb, szentebb tanítása a keresztyén vallásnak, mint az, hogy csakis a szenvedés utja emel fölfelé, tesz értéke-sebbé. Egy világi bölcs (Wilde) sokáig azt hitte, hogy elrutul a világ ábrázata, ha egyetlen gyermek összetört játékszere fölött sirva fakad és örök éjszaka borul a földre, ha egy apró bánatfelhő-foltja átborong a napsütötte téreken. De később megtanulta, hogy a világ arca a szenvedéstől szép, a szenvedéstől szent. Mindaddig játszunk, mindaddig gyerekek vagyunk, míg át nem mentünk a siralomnak völgyén. Kezdetben vala a Fájdalom és a Fájdalom Istennél vala. Minden teremtésnek, minden születés-

nek fájdalmas a méhe. Minden nagy eszme szenvedések bölcsőjében ringott, minden ideál martirok vérében fürdött s minden szeretetnek tövis a koronája. Ami az emberben szent, mennyei, nemes: az e földi életben fájdalmakba és törődésekbe öltözik, szenvedésben és kinban jelenik meg, — dicsfény csak véres koszoruk alul sugárzik.

Siralmak völgyén át kell mennünk, sőt többet mond a zsoltár: *ott kútat kell ásunk.* Az életet le kell győzni, meg kell szentelni. Sivtagjait változtasd oázissá, szenvedéseit áldássá. Mert a siralomnak épen az az értelme, az a célja, hogy nemesebbé értékesebbé tesz. Az emberi nagyság sehol úgy nem világít, mint a fájdalomban, sehol úgy fel nem magasztosul, mint a kereszt alatt. Nevető örömek rózsás kertjében szentté sohasem lesz az ember, a szentté avattatás utja mindig kálvária-ut. Ha tehát nincs más érték, mint a szív nemessége, ha legfőbb az, ami mennyei, akkor minden csapás megannyi áldás, minden fájdalom megannyi-kitüntetés, minden könnycsepp egy-egy kegyelmi ajándék.

Oh, borulj rá az atyai kézre, amely megvesszőzött, hisz a legszentebbre méltóztat az Úr: fájdalmak hordozására. Szived teljék el hálával, ha utad a siralmak völgyébe ér: az a te diadalutad. Emeld föl porba sujtott fejed: minden könnycsepp megannyi erkölcsi erő, megannyi néma hálaimádság. A siralmak völgyén kútat ástál: lelked megtalálta az örök vigasztalás forrását és *megujult.*

S akkor vigasztalni tudsz másokat, hisz magad is szenvedtél; lesz felemelő szavad, hisz magad is le voltál veretve; lelkedből egy-egy eleven darab lesz minden prédikációd, minden cselekedeted. Ah, ez az igazi papság! És a kútat, amelyet mi ástunk, megtöltik mennyei vizek: az Urnak áldásai, kegyelmi ajándékai. Ő teszi a vigasztalást hathatóssá, az imádságot igazzá, a cselekedetet szentté, az igehirdetést építővé, a biztatást erőtadóvá, a balzsamot gyógyítóvá.

Uram, megy, megy a te néped a mennyei Jeruzsálem felé. Vezesd át és szenteld meg őket a siralmak völgyén, mert ők ime: *Seregekként mennek, mignem meglátatnak Isten elől a Sionban.*

KEGYESSÉG UTJA

Jézus Krisztus a szegények barátja.

Hazánkból egy jóra való asztalos-mester egész családjával Amerikába költözött, hol azonban sokáig nem kapván munkát, nagy nyomorba jutott. Fia, a 9 éves kis Jancsi észrevette a házba beállott nyomort s gondolkozóba esett. Végre nagyszerű gondolata támadt. Leült és levelet írt annak a gazdag és hatalmas barátjának, kiről annyi szépet hallott az iskolában. A levél így szólt:

„Édes Jézusom! Én nagyon sokszor imádkoztam hozzád, de azt hiszem, te nem hallhattad meg olyan messziről, azért írom hát ezt a levelet. A nyáron átjöttünk a nagy tengeren s azóta mindig beteg az én édes, jó Anyám. Ugyan légy szives neki valamit küldeni, amitől meggyógyul! Atyámnak meg küldj munkát, édes Jézusom, hogy nekünk meleg ruhát s enivalót vehessen. S légy olyan jó, siess egy kicsit, mert fázunk és éhezünk.

Lakunk New-Yorkban, a 135-ik utcában, a pék házában.

Kis barátod

János.”

Ezzel összehajtotta a levelet s megcímmezte: *Jézusnak, a szegények barátjának*, a Mennyországban; azután elszaladt és bedobta egy postaszekrénybe.

A levél egy vallásos, keresztyén postahivatalnok kezébe került, ki azt — meglepődve a címzésen — felbontotta és elolvasta. Szeme könnyel telt meg s elhatározta, hogy a fiu hitét megjutalmazza és megsziárdítja. Szólt néhány barátjának, kik meghatva a kis Jancsi levelétől, egy nagy ládát küldtek neki. Volt abban meleg ruha az apának, meleg takaró az anyának, cukor, tea, liszt és más egyéb élelmiszer s egy kis dobozban 100 korona pénz is. E mellé csomagolva volt a derék postahivatalnok levele, melyben azt írta a kis Jánosnak, hogy sorai Jézus hiveinek kezébe kerültek s uruk nevében ők küldték neki a sok jó holmit. Elgondolhatjátok, milyen fürgén segítette le az apa a ládát a kocsiról, milyen izgatottan nyitotta föl s milyen örömmel üritette ki. Ez volt a jutalma a kis János hitének!

Ne gondoljátok azonban azt, hogy a Jézus mindig ilyen ládákat küld az ő földi gyámoltjainak, barátjainak s hogy nektek is levelet kell írnotok, ha bajban vagytok. Azt azonban tanuljátok meg, hogy most is meghallgatja és teljesíti mindazon fohászaitokat és imádságaitokat, melyeket hozzá intéztek, még akkor is, ha egészen halkán, másoktól nem hallva, rebegitek el őket.

KÁLVIN-SZÖVETSÉG

Erdélyi egyházkerület:

A görgényi egyházmegye csatlakozása. Erdély magyarságának egyik legkitettebb s a nemzetiségi tengerben legnagyobb megpróbáltatással küzdő része Maros-Torda vármegye keleti részén a görgényi egyházmegye. Egyik határa a katolikus szent-föld: Csik és Gyergyó, a másik határa Románia. Lakói nagy részben oláhok, szászok, míg a közbeékelt szinmagyarság az itt szétszórtan élő kálvinista. Tömörítésükre, kálvinista hit-tudatuk erősítésére nyújtott szép alkalmat említett egyházmegyénk lelkészi és világi vezetősége, midőn augusztus hó 19-ikére Maroshévizre egyházi értekezletet hívott össze, amelyet egybekapcsolt a görgényi egyházmegyei tanító-egyesület közgyűlésével.

Maroshéviz közönsége ünnepi díszben várta vendégeit, akik között megjelent Nagy Károly egyházkerület főjegyző, az egyházmegye gondnokai, Éltető József s a lelkészkar Csekme Ferenc esperesnek családi okokból történt távolmaradása miatt Lénárt József magyarói lelkésszel, az értekezlet elnökével élén, Szabolcska Mihály temesvári, Tóthfalusi József marosvásárhelyi, Kovács László koronkai lelkészek stb. Az Erdélyi Kálvin-Szövetség képviselőjében Nagy Károly egyházi elnök és Tóthfalusi József egyházi alelnök voltak jelen.

A gyűlés ünnepi istentisztelettel kezdődött, Takács Károly csikszeredai lelkész inádkozott, az ünnepi beszédet Nagy Károly egyházkerületi főjegyző mondta a II. kor. I. 3—7. alapján. Erőtéljes, a szívek mélyéig vágó beszéd gyönyörű tanítás volt a próféta, király és főpap missziójáról, amelyről a kálvinista anyaszentegyháznak egyházi és világi vezetőknek, a hívek seregének szenvedésen, türesem át kiérdemelt dicsőséggel, miként kell szolgálni Isten, haza és ember-szeretet oltárán az emberiség nagy érdekeit. Csekme Gyula v. szentiványi kántor szép énekszólóját külön is ki kell emelnünk.

Az értekezlet délután 3 órától kezdve a Bánffy-fürdőtelepen folyt le, melyet Lénárt József egyházi elnök magasszárnyalású megnyitóval vezetett be. Kiss Lajos telfalui lelkész az Országos Vallássegynélviségi Szövetség célját ismertette s javaslatára ki is mondta az értekezlet, hogy a tagok sorába belépik. Azután Tóthfalusi József lelkész a Kálvin-Szövetség célját, nagy feladatait ismertette, amelylyel arra törekszik, hogy az egész ország kálvinistaságát egy táborba tömörítse s az egyházat erősítse, fejlessze, építse. Meggyőzőn mutatta ki, hogy a Kálvin-Szövetség és az Országos Lelkész-egyesület egyetértő munkája van arra hivatva, hogy

a magyar kálvinistaságban eleven, lüktető vallásos életet teremtsen. Javaslatára kimondta az értekezlet az Erdélyi Kálvin-Szövetség görgényi egyházmegyei fiókjává átalakulást. Kovács László koronkai lelkész a Bethlen-Kata ref. nőegyletnek Maros-Vásárhelyt megkezdett gyönyörű munkáját, a leány-internátust ismertette.

Este hangverseny volt, amelyen Szánthó Ilus kisasszony, Schmidt Imre joghallgató, Nemes Zoltán lelkész és Szabolcska Mihály kedves költő-papunk működtek közre.

Az eredményes, szép gyűlés aprólékos gondjainak intézéseért illesse elismerés a hévizi presbyteriumot Pálffy Endre lelkésszel, Kovács Albert jegyzővel és Bodó Béla derék presbyterünkkel.

A marosi egyházmegye értekezleti közgyűlése. A Kálvin-Szövetséghez való csatlakozás érdekében az erdélyi egyházkerület egyik legtekintélyesebb egyházmegyéje fog e hó 26-án délután egyházmegyei értekezletet tartani. Az Országos Kálvin-Szövetség képviselőjében P. Horváth Zoltán ügyvéd, a Szövetség főtájkára fog részt venni.

MI UJSÁG?

Olvassuk rendszeresen a bibliát!

(Utmutató a Biblia olvasásához.)

Városi misszió:

1910. szept. 18. Vasárnap: A buza közt, vagy a konkoly közt vagyok-e én? Máté 13, 24—30. — 19. Hétfő: Az első misszionáriusok. Ap. Csel. 8, 1—4. — 20. Kedd: Igéret a misszionáriusoknak. Jer. 1, 7, 8. 21. Szerda: Mit mondjunk az embereknek? Ézs. 40, 3—5. — 22. Csütörtök: Magvetés. Máté 13, 3—9. — 23. Péntek: Jót tegyünk a szegényekkel. Ézs. 58, 6, 7. — 24. Szombat: Az atyafiakhoz való szeretet. II. Péter 1, 7. — 25. Vasárnap: Misszió a városokban. Róm. 10, 12, 13.

— **Az erdélyi ref. püspök köruton.** Főtiszteletű dr. Kenessey Béla öméltósága, erdélyi egyházkerületünk apostoli buzgóságú püspöke e hó 17-én a kézdí egyházmegye látogatására megy. Kiséretében lesznek Nagy Károly egyházkerületi főjegyző, Pünkösti Pál egyházkerületi főszámvevő. E látogatás egyúttal egyházi *canonica visitatio* is lesz s így mintegy két hetet fog igénybe venni.

— **A zsolnai zsinatnak** háromszázados évfordulóját ünnepelte meg a magyar evangélikus egyház augusztus hó 20-án. Egyháztörténelemben jártas olvasóink tudják, hogy a bécsi békének törvénybe iktatása kivonta a protestáns egyházakat a róm. kath. püspökök fenhatósága alól s ennek folytán önállóan szervezkedtek. Ezt a jogot sietett

felhasználni Thurzó György nádor a maga egyháza érdekében s ilyen szervezkedés céljából hívta össze az evangélikusokat zsinatra Zsolnára 1610-ben. A célt megvalósították, szervezték az egyházkerületeket s azok élére püspököket választottak. És azután volt is bennük erő és kitartás arra, hogy az adáz támadások ellen megvédjék önkormányzatukat. Ez az önkormányzat nagy kincse a prot. egyházaknak s méltán ünnepelt az evangélikusokkal együtt a ref. egyház Zsolnán. Az ünnepély a két protestáns egyház testvéries szeretetének is meghatározó bizonyágtétele volt.

— **Dávid Ferenc emlékezetét** fényes ünnepélyek keretében ujitotta fel a magyar unitárius egyház, születésének négyszázadik évfordulóján. Az angol és amerikai hitrokokok is nagy számban jelentek meg, valamint a magyar prot. egyházkerületeket is sokan képviselték. Az ünnepség Kolozsvárt kezdődött augusztus 20-án, majd Déván folytatták, ahol Dávid szenvedéseinek színhelyén, a dévai vár falába emléktáblát helyeztek el. Aztán a Dávid Ferenc-egylet ünnepelték. A nagy ember emléke megragadó módon összehozta a hitrokokokat messze idegenből is és közelebb hozta egymáshoz a felekezetekre széttagolt keresztyén testvéreket. Dávid Ferenc nagyságát az ellentábor is kénytelen elismerni, emlékénel ki kell békülnie az ellentéteknek. Ebben rejlik az igazi nagyság hatalma.

— **Az országos református lelkes-egyesület** ez év október hó 4. és 5. napjain tartja évi közgyűlését Budapesten. A tárgy sorozat 17. pontja gazdag tartalommal bizonyítja, hogy az egyesület komoly, nemes céllal szolgálja a lelkesi kar és az egyházi élet bensőségessé tételének ügyét. A gyűlésre eddig 450-en jelentkeztek, de napról-napra nő a résztvevők száma. Bejelentések az egyesület elnökéhez, dr. Baltházar Dezső espereshez intézendők, Hajduböszörménybe.

— **Felhívás az evangélikus nőkhöz.** Gyarmathy Amália, a budapesti ág. ev. iskolák vezetője megszívlelendő felhívást küldött be hozzánk a *vasárnapi bibliaiskola* érdekében. Ez a minden ízében protestáns intézmény gyermek-istentiszteleteket tart, melyeknek kettős a céljuk: a gyermek jövőjéért való munkálkodás. A gyermek lelkét gondozva — mondja a lelkes felhívás — jövőjét, lelkét is biztosítja, megvédi az eleséstől azáltal, hogy küzdeni, tünni, remélni, hinni tudó acélos lelket ad neki az életben utitársul. S hogy kihatásában mennyire munkálja az egyház jövőjét, meglehet rá felelni azzal, hogy nem növeli-e az egyház erejét, ha a jövőben öntudatos, hithű egyház tagjai lesznek, a mostani semlegesek helyett? Ámbár ugy tanultam vala-

mikor, tünődve kérdelem mégis: ilyenek-e a mennyeknek országa? Mert én nem látok gyermekeket, csak sokat tudó kisasszonykakat és urfiakat, akik eltanulják a nagyok minden bűnét, hibáját, mert eltanulják tőlük s mert ők is nagyoknak akarnak látszani. Nyílt titok, hogy a gyermek előtt ma a legeslegunalmasabb tantárgy: a hittan! Mert nem érti. Mert nincs benne közvetlenség, nincs melegség. Dogmák, tantételek iránt pedig nem fogékony a gyermeki lélek. Minden tantárgynál azt nézik, hogyan tihessék azt a gyermek előtt érthetőbbé, élvezhetőbbé. S csak a legnehezebb tantárgy, a hittan maradjon könnyítés nélkül? Ezért a legsürgősebb egyháztársadalmi munkák egyike a vasárnapi biblia-iskolák tömeges szervezése. A vasárnapi iskola valósággal dajkálkodva bánik a gyermekkel, csoportokban tanít, könyvtárral, vallásos gyermeklapokkal, szemléltető bibliai képekkel, időnként vallásos ünnepélyekkel, szeretetvendégséggel dolgozik. Mindezen segédeszközök nem a sablonos vallástanítást, hanem a lelki vezetést a vallásos életre való nevelést szolgálják. — A felhívás végén a nőkhöz fordul, mondván: Evangélikus nők! Tihozzatok szólok, akikben meg van a női lélek minden szépért, magasztosért, lelkesedni tudó ideálmusa, akikben lobog még az ősi hit: tihozzatok szólok, jöjjetek a vasárnapi iskolába tanítani. Tanító-hivatalnoknőknek fárasztó szellemi munkájuk után léleküdtő szórakozást, házileányok, semmittevő, unatkozó nők életének nemes tartalmat és célt ad. Mindehhez a feltétel: kedves, szelid kedélyhitünk s a gyermekek szeretete. Azt a biblikus jártasságot, melyre e hivatásnál szükség van el lehet sajátítani az előkészítő tanfolyamon. — Midőn a legnagyobb szeretettel üdvözljük Gyarmathy Amália testvérünk buzgó törekvését, egyuttal felhívjuk az érdeklődők figyelmét arra, hogy a református vasárnapi iskolai és gyermekistentiszteleti kérdésekben forduljanak Viktor János polgáriskolai tanárhoz (Budapest, V., Hold-u. 17.), ki a vasárnapi iskoláról bárkinek bő ismertetést küld.

— **Egy művész kétségbe vontja**, hogy a bonyolult világtörténelemben csupán csak az történik, amit az előrelátó Isten akarata elhatározott. Elment egyszer egy szőnyeggyárba s ott egy csodálatos gépezet ragadta meg figyelmét. Számtalan kerék pörgött, ezer meg ezer fonal futkosott idestova, hogy végül egy szekrényyszerű tartóban szövdjének össze. Nagy érdeklődéssel nézte és magyaráztatott magának mindent a végül kérte, hogy mutassák meg azt a szekrényt, az egész üzemenek a középpontját. „A kulcs a mesternél van“, felelték neki. S akkor — mintha hályog hullott volna le szeméről —

megértette, hogy a lelki világgal épp úgy áll a dolog, mint ezzel a géppel. A megszámlálhatatlan sok ember, Istenhez közel, vagy Tőle távol, saját akarata szerint határoz és mégis csak az létesül, ami az Ő hatalma által elvégeztetik, hogy az Ő örök tanácsában semmi zavar ne legyen.

Amit Ő elhatározott s amit Ő akar, annak végül mégis célját kell érni.

HETI SZEMLE.

Az ország sorával kezdjük. Szeptember elejével véget ért a politikusok nyaralása is és hozzákezdenek a munkának, amely a nyáron rövid szünetet tartott. Az őszi időnyre amugy is sok munka vár. A delegációk gyűlésezése, a katonai kiadások megszavazása, mind olyan dolgok, amelyek miatt főhet a kormány feje. Azonban csak bizzunk, az idő meghozza a megoldást. Hanem érdemes megemlíteni, hogy a közeli napokat a városok polgármesterei arra használták fel, hogy Temesvárt megtartották a magyar városok évenként ismétlődő kongresszusát. A városok hitelviszonyairól, állami segítséőről volt a szó. Fejlesztési akarják a vidéki városokat és hogy ne csak Budapesten összpontosuljon minden tehetség, minden ambíció, fény és pompa. Mi sem vagyunk ellenségei annak, hogy minél több vidéki városunk emelkedjék s hogy minél nagyobb számmal legyenek erős városaink, tüzhelyei a művelődésnek, otthonai a tudománynak, művészetnek. Ámde nem hallgathatjuk el a kérdést, hogy vajjon mikor jön el a faluk sorsának rendezése? Ezekben lakik a nemzet gerince s mégis igen nagy részükben rendezetlenek az utak, világítás, egészségügy, ivóvíz, orvos, iskola, patika, tűzoltóság nincs. Lelkészeink, tanítóink összefogva kellene, hogy tegyenek a falu érdekében. A befolyásosabb emberek beszéljék meg a hiányokat, vállalva igyekezzenek a mi drága kálvinista népünk érdekein javítani, ahol csak lehet. — *Kolera hírek* rémitenek. A Duna melletti magyar falvakban, főleg Mohács környékén szedi a vész áldozatait. Keresték a járvány fészket és megtalálták: a Duna vízében, amelyet megfertőztettek az Oroszországból jövő gabonahajók, a kolera bacilus pedig a vízben, enyhe időjárásakor ugyancsak vígan szaporodik. Ezért szigorúan megtiltották a Duna melletti lakosoknak a Dunavíz használatát. Szolgáljon ez tanuságul a folyóvizek melletti lakosságnak mindenfelé. Isten őrizzen meg e csapástól, de jegyezzük meg, hogy a járvány megakadályozása csak az okos tanácsok és elővigyázati rendelkezések megtartásával lehetséges.

Előfizetés felhívás.

Az őszi egyháztársadalmi munka megkezdésére új formában, újult erővel jelenik meg a *Vasárnap*, a magyar református hívek egyetlen képes, társadalmi hetilapja.

Célja az evangéliumi keresztyén hit élesztése, az egyházas érzés s a református magyarok összetartásának ápolása.

Tartalma építő, utmutató.

Folytonos tájékoztató arról, hogy miként lehet egyszerű eszközökkel, de kitartással, Istenben vetett hittel, Krisztus urunk tanításai nyomán, Kálvin szellemében egyháztársadalmi, belmissziói munkásság által újra felkelteni a hívek bizalmát, érdeklődését az egyház iránt; miként lehet és kell felrázni a közönyösségből, hitetlenségből a lelkeket s mint lehet az álapostolok tanításai folytán eltévelyedett és egyháztól eltávolodott híveket visszavezérelni a Krisztus egyházához.

Rámutatva a társadalmi bajokra és orvosszereire, s kimutatva, hogy a cél elérésének egyedüli módja a már közel három milliót számláló református közönségnek a Kálvin-szövetségbe tömörülése, — szolgálunk minden egyházi intézménynek: a lelkészek, tanítók, világi férfiak és nők egyesüléseinek, mert közös feladatunk csak egy lehet, az t. i. hogy a vallásos, gazdasági, közgazdasági és szociális kérdésekben tevékenységre bírjuk, öntudatra ébresszük egymást s azokat a vérvesztéseket, melyeket társadalmi és gazdasági bajok okoztak, pótoljuk, a további veszélyeket megelőzzük, s a meglévő bajokat orvosoljuk.

A *Vasárnapot* a Kalvineum mű- és könyvnyomda részvénytársaság nyomdájában nyomtatattuk, amely intézményt is azért alapította a kálvinista buzgóság, hogy jövődelméből a református anyaszentegyház tagjai és minden honpolgár lelki épülésére, művelésére, valláserkölcsi és népművelő iratokat, nyomtatványokat, könyveket adhassunk ki.

A *Vasárnap* előfizetési ára: egész évre 5 kor., félévre 2 kor. 50 fillér, egy negyedévre 1 kor. 25 fillér.

De leghelyesebb, ha több előfizető közös boríték alatt egyszerűen rendel meg a *Vasárnapot*, amely esetben, ha legkevesebb öt előfizető jelentkezik egy községből az előfizetési díj egész évre 4 kor., félévre 2 kor., negyedévre 1 kor.

Előfizetési díjak a kiadóhivatal címére küldendők, Maros-Vásárhely, Szentgyörgyutca 9. szám.

Mutatványszámot szívesen küldünk.

Hirdetést jutányosan elfogadunk.

KIS TÁRCA

Akit az imádság segít haza.

Förditotta: Szöcs Farkas.

Karai Matildot egyik nehéz csapás után a másik érte. Még elég fiatalon férjhez ment egy kereskedőhöz, kinek jól ment az üzlete, s aki csak ismerte, egyebet nem mondhatott róla, minthogy iparkodó, jóra való, okos ember. Sok, sok évet töltött férjével verőfényes jólétben, boldogságban. Megáldotta Isten két gyermekkel is, kik aztán anyai szívének nagy öröme, gyönyörűségére szolgáltak. Háza hírből sem ismerte a gondot, amit csak szeme, szája megkívánt, mindent beteljesíthetett... szóval, úgy tetszett, hogy életösvénye csupa mosolygós völgyeken, virágos mezőkön vezet át. De hirtelenében egész váratlanul olyan csapás jött közbe, ami egyszeriben egész földi boldogságát alapjában fölforgatta. Férjének egyik adósa fölmondta a fizetséget, s a veszteség, ami így érte, sokkal nagyobb volt, semhogy kiheverhette volna. Nem sokkal rá aztán egészen tönkrement.

De ez mind csak azért volt, hogy csapást csapás tetézzen. Férje akkor is fekvő beteg volt, mikor ez a szomorú história megtörtént. A nehéz veszteséget s a vele járó következményeket nagyon szívére vette, ami csak súlyosbította betegségét, s alig telt bele pár hét, kiterítve feküdt. Szegény gyászoló felesége zokogva állt meg siralmánál. Ő szerető férjét, két gyermeke pedig hűséges gondviselőjüket veszítették el a boldogultban. Hozzá még jóléte, az egykor oly virágzó kereskedés tönkremenetével, menthetlenül veszendőbe indult. Mikor férje hitelezőit kielégítette, alig maradt szegény özvegynek egyebe, maga és gyermekei számára pár száz forintkánál, ezt is csak egy nagylelkű barátjának köszönhette, kinek megesezt a szíve az özvegy szomorú sorsán, s a néki járó tartozást elengedte.

Igy omlott hát össze egy csapásra földi boldogságának egész építménye. Bizony most már hajnalhasadástól öreg estig szakadatlanul dologban járt keze, hogy magát és gyermekeit tisztességesen eltarthassa... dolgozott hűségesen, fáradhatlanul. Hanem, hej, meg is áldotta fáradságát, két keze munkáját az a nagyirgalmu Isten, ki saját szent szavával az „Arvák atyjának s az özvegyek őrzőjének“ nevezi magát. (68. Zs. 6. v.) Ha nem is uszott háza bőségben, ha olykor szükösen is volt sora, soh'se látott

szükséget se maga, se gyermeke. Telt táplálékra, testi ruhácskára, s megérték vele... s mi legeslegszebb volt tőle, a szükségben megtanulta Karainé, egyedül Urát-Istenét kérni, keresni. Az imával hozzájárulás adott neki erőt, kitartást, drágalátos szent szava volt vigasztalása, öröme, benne hívó bizalmával vetett élethajójának viharban és hullámhánykódásban meg nem rendülő horgonyt. Hévvél s buzgó igyekvéssel vágyódott Isten országába s kereste lelki üdvét boldogságát. Mi természetesebb, minthogy gyermekeit, Károlyt és Liszkát is, istenfélelemben nevelte, s nem óhajtott neki jobbat, magasztosabbat annál, hogy Üdvözítőjüknek igaz tanítványai, a mennyei édes atyának pedig engedelmes gyermekei legyenek egykor.

Telt, mult eközben év év után; egyszer csak itt volt az ideje, hogy konfirmáljon a Károly gyerek. Jó édesanyja e szent ünnepi alkalomra egy kis bibliával lepte meg, s azzal az óhajtással adta kezébe, hogy Isten igéje világosítsa meg lépteit és fényessége örökké életútján ragyongjon. Első, tiszta lapjára saját maga festett egy koszort, beleírta nevét, alá pedig e szavakat: „Szeretett fiainak.“ Erre következett aztán ez a kis versike:

Tartsd meg hiven Isten szavát,
Éltednek e fő vigasztát.
A mily biztos, hogy Isten van,
Ugy örvendsz a mennyországban.

S legeslegvégül az a gyönyörű mondás, mely élete legnehezebb, legszomorúbb napjaiban is felemelte, megújította, t. i., hogy „Mindörökké megmarad az ő irgalmassága“ (118. Zs. 1. v.).

Karai Károly ekkor tizenhatodik esztendejében volt, eleven, erős, ügyes, tehetséges legényke vált belőle, édesanyja szeme szinte jóleső büszkeséggel pihent meg olykor-olykor a viruló gyermekén s ép e miatt talán nagyon is hibázott. Elhitette magával, hogy segítsége nélkül egy óráig se lehetne el; a minek ugyan egyéb oka nem volt igen-igen gyöngéd szereteténél, mely sehogysem engedte gyermekétől megválni. Kisebb gondja is nagyobb volt hát, minthogy valami foglalatosságra adja, a miből utóbb valami kis állást feremthetett volna magának. Maradt a gyermek otthon, tett-vett, amit — azt, mit a kicsiny háztartás megkívánt, ami persze szép kevés volt.

(Folyt. köv.)

Hirdetés

a „Vasárnap”-ba
felvétetik

JOÁNOVICS TESTVÉREK

FÉNYKÉPÉSZEK
KOLOZSVÁR :: MAROS-VÁSÁRHELY

Kalvineum

mű- és könyvnyomda r.-t.
Telefon 299

Marosvásárhely, Széchenyi-tér 50. szám

Kobrak-Cipők

egyedüli elárú-
sító helye ::
M.-Vásárhelyt,
Transsylvania-
épületben ::

ROYALnagy kávéház
M.-Vásárhely.Pontos és
figyelmes
kiszolgálásSzolid árak
Hideg ételek
Hűsítő italok**KORONA
KENYÉR****Kapható
mindenütt****ZALÁNYI****LŐRINC**kész férfi, fiu,
gyermek- és ::
női ruha-áru-
háza, Maros-
Vásárhely (a
Royal mellett)Ujdonságok ::
férfi, gyermek
és nőifelöltők-
ben, valamint
nagy választék
szőrmeárukbanPontos
kiszol-
gálás**TRANSSYLVANIA**Pontos
kiszol-
gálás

:: szálloda és kávéház Maros-Vásárhely ::

**AGRÁR TAKARÉK-
PÉNZTÁR
R.-T.**MAROS-VÁSÁRHELY. ALAPTŐKE
2 MILLIÓ KOR. - FIÓKINTÉZETEK**MAROSVÁSÁRHELYI
TAKARÉKPÉNZTÁR
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG**■■■■■■■■■■ ■■■■■■■■■■
■■■■■■■■■■ ■■■■■■■■■■
■■■■■■■■■■ ■■■■■■■■■■**ALAPTŐKE 1 MILLIÓ K****A Szücs-féle**maradékáruházban, Főter
51. szám alatt meglepő ol-
csó női és férfidivatcikkek

S Csak a
ZÉKELY
SZAPPAN

aleglocsóbb és legjobb szappan. :: Kapható minden jobb fűszerkereskedésben. Első székegyföldi gyertya és gőzszappangyár Maros-Vásárhely

BOCSÁNCZY MÁRTON
MAROS-VÁSÁRHELY, FÖTÉR

Ajánlja dusan felszerelt női- és férfidivat ujdonságait

Slepák
Ábrahám

aranyműves és ékszerész

Maros-Vásárhely

Elvállal mindennemű ékszervésést és rajz után való készítést

Kálnai Salamon

vasöntöde és gépgyár
Maros-Vásárhely

Készít malom, fűrész és szeszgyári, ugyszintén téglá és cserépgyári berendezéseket. Mindennemű öntvényeket minta és rajz szerint. Mindennemű gazdasági gépek javítása olcsón eszközöztetik

Both Sándor
villanyerőre berendezett épület-, mű- és géplakatosműhely

Telefonszám 249

Maros-Vásárhely
Mészárosok udvara

MAROSVÁSÁRHELYI KÖZHASZNUTAKARÉKPÉNZTÁR

Maros-Vásárhely
Szentgyörgy-utca 18
Saját ház

Közművelődési és jótékony célokat szolgáló pénzüintézet

KORZÓ
KÁVÉHÁZ

M.-Vásárhely

Tulajdonos
Rechnitzer A.

Kellemes
szórakozó hely!

Figyelmes
kiszolgálás!

'REFORM'
hornyolt, sima s kupás tetőcserpep; téglákat, továbbá alagcsöveket minden méretben ajánl

STRAETZ
HERMANN
gőztégla - gyára
Marosvásárhely
Telefon 120 sz.